

و این موادر را گذرانندند
 بعضی از نمایندگان - طبع شده
 روحی - خیر آقا اجاره بدهید اشتباه
 می کنید
 آقای مخبر را در تنفس آوردند و
 بجزه رای دادند
 و بنده استنکاف کردم این خبر جدید
 است و باید بیست و چهار ساعت طبع و
 توزیع شود و حالا نمی شود جزو دستور
 شود.
 رئیس - این لایحه را تباطیع و توزیع
 کرده اند و همانطور که در ضمن شور در
 سایر قوانین مخبر میتواند مواد را پس
 بگیرد این موادر هم میتواند پس بگیرد
 مخبر - رأی بگیرد
 رئیس - عده کافی نیست
 آقایانی که شرکت در انتخابات
 نکرده اند تقاضا می کنم تشریف ببرند رأی
 بدهند بلکه امروز تمام شود و نتیجه
 بگیریم
 (در این موقع عده از آقایان نمایندگان
 برای خارج شدن حرکت نمودند)
 رئیس - همه یکدفعه تشریف ببرند و
 بنده تشریف ببرید (پس از دقیقه
 تأمل)
 آقایان دست چپ تشریف برده اند
 رأی بدهند؟
 بعضی از نمایندگان - بلی
 رئیس - آقایان مرکز هم رأی
 داده اند
 (گفتند بلی)
 عده برای اخذ رأی کافی نیست جلسه
 را ختم می کنم جلسه آتی روز یکشنبه اول
 شهریور مطابق سوم صفر
 (مجلس ده دقیقه قبل از ظهر ختم
 شد)
 رئیس مجلس شورای ملی
 حسین پیرنیا
 منشی - شهاب
 منشی دکتر احتشام طباطبائی

جلسه ۱۹۰
صورت مشروح مجلس
یکشنبه اول شهریور ۱۳۰۴
مطابق سوم صفر
سنه ۱۳۴۳
 مجلس سه ساعت و ربع قبل از ظهر
 بریاست آقای حسینخان پیرنیا تشکیل
 گردید.
 (صورت مجلس سه شنبه شانزدهم
 تیرماه را آقای آقا شیخ های طاهری
 قرائت نمودند)
 رئیس - آقای عراقی
 (اجازه)
 عراقی - قبل از دستور عرض دارم
 رئیس - آقای آقا شیخ جلال
 (اجازه)

آقا شیخ جلال - بنده هم قبل از دستور
 عرض دارم.
 رئیس - آقای آقا سید یعقوب
آقا سید یعقوب - در موضوع لایحه
 معافیت انومبیلها این را خود مقام
 ریاست هم فرمودید این مسئله آنروز بواسطه
 اختلافی که در مجلس بود درست جریان
 قانونی پیدا نکرد.
 بنده خواستم سابقه نشود حالا هر طور
 که مقام ریاست و مجلس تصویب میکنند
 البته صحیح است ولی خواستم سابقه نشود
 که یک مسئله راجع بمالیه یک شور بشود
 خواستم مجلس در این باب یک قراری بدهد
 که سابقه نشود
 رئیس - شور دوم خواهد شد. آقای
 اتحاد.
 (اجازه)
اتحاد - در دستور عرض دارم
 رئیس - نسبت بصورت مجلس ایرادی
 نیست؟
 (اظهاری نشد)
 رئیس - آقای عراقی
 (اجازه)
عراقی - چندی قبل خاطر آقایان
 نمایندگان محترم و مجلس را بقضیه اداره
 ارزاق عراق متوجه مردم و خیال میکنم که
 آنوقت هم از طرف دولت يك توجهی نشد
 در این مسافرت بیست و پنج شش روزه که
 بنده به عراق کردم دیدم اوضاع ارزاق عراق
 خیلی اسفناک است
 دو محل عراق که یکی شراره و دیگری
 فراه است آنقدر میشود گفت که هیچ چیزی
 نیامده گرچه شاید ربع یا خمس آمده باشد
 ولی بقیه اش هیچ نیامده قنواتش غالباً خشک
 رودخانه تراه هم بکلی خشک.
 دو محلی که حاصل عده از آنجا بدست
 میآمده است نیامده.
 اداره از راقهم بایک فشارهای فوق -
 در این موقع که هر رعیت بدبختی يك خروار
 یا پنجاه من گندم برای خودش دارد میآید
 از دستش میگیرد و میگوید نومجبوری بیانی
 در شهر چهار فرسخی نان پخته بگیرم ماین
 گندم را برای تهران میخواهیم و تهران
 باید گندم داشته باشد
 وضع سلوک اداره ارزاق با رعایای
 عراق و وضع زراعت عراق طوری واقع
 شده که خیلی اسباب تأسف است و بنده خیال
 میکنم خوبست از طرف مجلس مقدس
 يك تذکری بدولت داده شود که لافلا اگر
 میخواهند از آنجا گندم بگیرند اول ملاحظه
 حال خود رعایای آنجا را بکنند
 اگر چیز زیادی دارند دولت از شان
 بگیرد اگر ندارند يك قدری با آنها مدارا
 کنند که راجع بتان خودشان عاجز نباشند
 رئیس - آقای آقا شیخ جلال
 (اجازه)
آقا شیخ جلال - بنده هم میخواستم

راجع بارزاق عرض کرده باشم چون ایشان
 فرمودند دیگر عرضی ندارم
 رئیس - آقای کازرونی
 (اجازه)
کازرونی - بنده در دستور عرض
 دارم.
 رئیس - آقای اتحاد
 (اجازه)
اتحاد - البته خاطر محترم آقایان
 نمایندگان مہبوق است که بنده در تاریخ
 بیست و سوم سنبله طرح قانونی راجع بمنع
 مسکرات تقدیم مجلس شورایی ملی کردم و
 بکمسیون مبتکرات رفت و برگشت در مجلس
 هم قابل توجه شد
 تقریباً ششماه بیشتر است که این طرح
 بکمسیون قوانین مالیه مراجعه شده است و
 هنوز تکلیفش معلوم نشده
 بنده تصور میکنم در مسائلی که راجع
 بمصالح عمومی است مخصوصاً چیزهایی که
 راجع ببداینت است
 آقایان نمایندگان باید بیشتر دقت
 کنند و طرف توجه فرار دهند
 از این جهت تقاضا میکنم بر طبق مواد
 نظامنامه داخلی این طرح امروز در مجلس
 مطرح شود.
 رئیس - تقاضا مبتنی بر کدام ماده است؟
اتحاد - ماده در نظر نیست ولی آنچه
 بنده خاطر دارم در نظامنامه داخلی هست که
 هر گاه کمسیون ششماه راپورت طرح را
 نداد صاحب طرح حق دارد تقاضا کند در
 مجلس رأی بگیرند.
 رئیس - ماده اش را پیدا کنید تا رأی
 گرفته شود.
 آقای کازرونی
 (اجازه)
کازرونی - قانون انتخابات سابقاً
 مطرح بود و ناتمام ماند حالا بنده میخواهم
 تقاضا کنم چون موقعش مقتضی است و اگر
 امروز ما بمسامحه بگذرانیم کم کم موقع
 مضیق تر میشود جزو دستور باشد و مطرح
 شود
 رئیس - چون دوره شعب منقضی
 شده بالفعل باید تعیین شعب شود و بمدر اجع
 بدستور رأی بگیریم
 هر شعبه هیجده نفر دارد باستثناء سه
 شعبه اول که هر کدام نوزده نفر دارد
 (آقای احتشام الحکماء استقر اعموده
 نتیجه اینطور حاصل شد)
 شعب اول - آقایان روحی . میرزا
 یحیی خان زنکنه . ارباب کیخسرو شاهرخ
 آقا سید حسن اجاق . ناصر ندامانی . محمد
 هاشم میرزا . آقا شیخ محمد علی طهرانی
 حبیب الله خان شادلو . علائی . آقا میرزا علی
 خان خطیبی . کی استوان
 آقا میرزا سید احمد بهبهانی . دادگر .
 مفتی . اخگر . آقا سید کاظم یزدی .
 آقا میرزا تقی خان خواجوی . دکتر ضیائی

شعبه دوم - آقایان : آقا سید محمد
 سلطانی . کازرونی . آقا میرزا فتح الله خان
 اکبر . حاج میرزا عبدالوهاب . دست غیب
 اتحاد . دکتر حسینخان بهرامی . حاج
 حسن آقای ملک . فرج الله خان آصف .
 آقا میرزا حسنخان مشار . آقا میرزا صادق
 خان اکبر . سهراب خان . مرتضی قلبیخان
 بیات . آقا میرزا محمود خان وحید . نجاد
 سهراب زاده . آقا میرزا حسنخان پیرنیا .
 بهار .
 شعبه سوم - آقایان : لطف الله خان .
 آقا میرزا رضاخان افشار . آقا شیخ محمد
 علی ثابت . آقا اسمعیل نماینده ملایر .
 دکتر امیرخان اعلم . آقا سید محمد جواد
 محقق . آقا شیخ علی مدرس . آقا میرزا
 سید حسن کاشانی . امیر حسینخان بهشتیاری
 حاج میرزا علیرضا . سیف الله خان اسکندری
 آقا میرزا آقاخان عصر انقلاب . آقا میرزا
 مهدیخان زاهدی . میرزائی . آقا رضا
 مهدی . شیروانی . حاج آقا اسمعیل هراقی
 آقا میرزا باقرخان عظیمی .
 شعبه چهارم - آقایان فرمند . سلیمان
 میرزا . آقا شیخ هادی طاهری . آقا میرزا
 اسمعیل خان اصائلو . نجات . عباس میرزا
 آقا میرزا سید احمد خان اعتبار . آقا
 میرزا رضا خان حکمت . احتشام الحکماء
 هایم . آقا سید یعقوب . آقا میرزا سید
 حسنخان زعیم . آقا سید مصطفی بهبهانی
 آقا سید محمد علی شوشتری . تدین .
 سلطان ابراهیم خان . آقا شیخ جلال .
 تقی زاده .
 شعبه پنجم - آقایان فاطمی . حاج
 میرزا اسدالله خان . رفیعی . حائری زاده
 آقا میرزا یوسف خان عدل . دکتر آقایان
 آقا شیخ محمد تقی ذوالقدر . داور .
 آقا میرزا جواد خان امامی . صدرائی .
 دیوان بیگی . ایزدی . اسمعیل خان وکیل
 رهنما . آقا میرزا شهاب . طباطبائی دیبا .
 شریعت زاده . آقا میرزا محمد خان معظمی
 شب ششم - آقایان مدرس . هرمزی
 آقا سید ابوالفتح . آقا میرزا حبیب الله
 خان کمالوند . آقا شیخ عبدالرحمن صالحی
 ملا فرج الله . آقا سید علاءالدین . محمد
 ولیخان اسدی . حاج میرزا احمد خان
 اتابکی . حیدر قلبیخان حشمتی . اسمعیل
 خان فشقائی . رضاخان بهلوی . آقا میرزا
 ابوالحسن خان پیرنیا . شاهزاده کبر میرزا
 دکتر محمد خان مصدق . آقا میرزاهاشم
 آشتیانی . آقا میرزا حسین خان پیرنیا
 جهانشاهی .
 راجع بشعبه اول - آقای آقا میرزا
 حسینخان اسفندیاری
 راجع بشعبه دوم - آقای آقا سید
 عبدالحسین صدر
 راجع بشعبه سوم - آقای آقا سید
 ابراهیم ضیاء
 رئیس - پیشنهاد آقای اتحاد قرائت

میشود و بعد رای میگیریم (بشرح آتی قرائت شد) بنده تقاضا میکنم مطابق قسمت اخیر ماده بیست و پنجم نظامنامه داخلی طرح این بنده راجع بنوع مسکرات جزو دستور مجلس شود.

مدرسین - خوب است ماده خوانده شود.
رئیس - ماده که فرمودید گمان نمیکنم راجع باین موضوع باشد. (ماده بیست و پنجم نظامنامه داخلی بمضمون ذیل قرائت شد)

ماده بیست و پنجم - کمیسیونها پس از انتخاب بدون تأخیر در تحت ریاست مسن ترین اعضاء خود منعقد و یک رئیس و یک نایب رئیس و بنسب اهمیت یک یا دو منشی و یک مخبر که عقیده کمیسیون را به مجلس راپرت میدهد بترتیب ماده ۲ انتخاب می نمایند.

تمام کمیسیونهای ماده ۱۵ باید دو ماه بدوماه صورتی از خلاصه اعمال خودشان در مجلس علنی تقدیم نمایند و صورت مزبوره در روزنامه رسمی طبع خواهد شد.

هر طرح یا لایحه قانونی که بکمیسیون راجع میشود باید راپرت آن منتها در ظرف دو ماه از تاریخ ارجاع داده شود والا صاحب لایحه حق دارد از مجلس درخواست کند که مباحثه آنرا جزو دستور مجلس قرار دهند.

در هر جلسه اسامی اعضاء حاضره کمیسیون در صورت مجلس ثبت میشود.
اتحاد - بنده تصور میکنم این يك موضوع خیلی حیاتی است برای هر ملت. بنده از نقطه نظر دیانت و بیشتر از نقطه نظر مصالح اجتماعی این پیشنهاد را کردم این مسئله بیشتر حق آقای مدرس و از قبیل ایشان بود که تقاضا کنند در مجلس مطرح و تکلیفش مبین شود.

سایر دول از قبیل امریکا و روسیه و ترکیه این مسئله را مقرر کرده و کلیه مسکرات را منع کرده اند و بنده فلسفه هم تصور میکنم همینطور باشد اگر کسی طرحی داد و در کمیسیون تکلیفش معلوم نشد چه باید کرد؟

باید ساکت شد که طرح از میان برود من تصور میکنم که قسمت اخیر ماده بیست و پنجم نظامنامه داخلی کاملا نصریع میکند که اگر يك طرحی در يك کمیسیون معوق ماند صاحب طرح حق دارد از مجلس تقاضا کند مطرح شود.

رئیس - آقای فاطمی (اجازه)
فاطمی - بنده اجازه گرفتم برای این بود که آقای اتحاد در ضمن اظهاراتشان فرمودند مدتی است این طرح بکمیسیون قوانین مسالیه رفته و در آنجا مسالیه و مسامحه شده و راپرتش به مجلس نیامده هیچ

اینطور نیست این طرح وقتی در کمیسیون آمد اولاً تصور می کنم عقیده اعضاء کمیسیون غالباً این بود که این طرح يك چیز زائیدی است چیزی را که در شرع ما آنرا منع کرده اند دیگر بهیچ وجه من الوجوه محتاج نیست که مجلس شورای ملی يك قانون جدیدی بر منع و حرمت آن وضع کند پس شما تمام مجرمات شرعیه ما را امروز بیابید در مجلس و برایش قانون وضع کنید.

این را اساساً ما عقیده مان اینست که حرام است و منع آنها واجب است ثانیاً چون يك طرحی بود که لازم بود با دولت هم مذاکره شود آنها در منع ورودش نه در منع استعمالش این بود که ما نظریه دولت را هم در این مسئله خواستیم تا این ساعت یعنی تا قبل از تعطیل مجلس نظریه دولت بکمیسیون نرسیده بود والا اگر رسیده راجع بآن قسمت نظریه کمیسیون راپرت داده میشد.

رئیس - رای گرفته میشود
اتحاد - اجازه فرمائید توضیح بدهم
رئیس - آقایانی که پیشنهاد آقای اتحاد را تصویب میکنند قیام فرمایند (اكثر نمایندگان قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد. پیشنهاد آقای اتحاد مطرح است. مذاکرات راجع بکلیا است.

جمعی از نمایندگان - قرائت شود (بشرح آتی قرائت شد)

مقام محترم ریاست مجلس شورای ملی مضرات استعمال مشروبات الکلی محتاج بشرح و بسط نیست علاوه بر ممنوعیتی که در تمام ادیان آسمانی برای جلوگیری از مضرات آن موجود است با مختصر دقتی معلوم میشود که غالب جنایات انتحارها کتم کاری بین افراد نتیجه مستقیم استعمال مشروبات است قطع نظر از اثراتی که مسکرات در ثروت مادی و اتلاف آن دارد هیچکس نیست که اثرات سوء معنوی این ام القیاباث را حساب نکند.

مطابق احصایه هائی که در اروپا تهیه شده است غالب امراض داخلی و سل سوء هاضمه جنونهای وراثتی، نتیجه استعمال مشروبات الکلی است

تجربیهائی که مسکرات در روح و عقاید می کند در نتیجه جنگها بخوبی معلوم شده است زمانی که ناپلئون سوم بطرف میدانهای جنگ ۱۸۷۰ میرفت بچشم خود دید غالب صاحب منصبان اردو بمسکرات معتاد و مبتلای به آن هستند بواسطه شکست قطعی فرانسه در آن تاریخ علمای اجتماع و اطباء حاذاق فرانسه کشف کردند که مؤثر ترین عامل مقبولیت اردوهای فرانسه استعمال مسکرات بوده است بنابراین در سنه ۱۸۱۳ مجلس ملی فرانسه در خصوص منع مسکرات پاره از قوانین جزائی را وضع نمود

موافق قانون مذکور مستوی و استعمال مسکرات موجب فسخ مقاولات و قراردات ها و معاملات می گردید کسانی که عادت بشرب مسکرات داشتند از حقوق مدنی محروم میشدند

حق انتخاب حق شرکت در مسائل سیاسی حقی که برای افراد در معاشرت و روابط با افراد يك جامعه منظور است از او سلب میگردد و چون قانون ۱۸۷۳ نتایج مطلوبه را ندارد در سنه ۱۸۸۹ مواد شدید تری بر او علاوه نموده و معتاد با استعمال مسکرات را از حق ابوت و عاقله محروم و برای فروشنده مسکرات در جامعه جمعیهائی اخلاقی تأسیس کنفرانسهها نمایشها داده و مخصوصاً در پروگرام مدارس ابتدائی در ضمن تدریس کتب اخلاقی در وسی راجع بهضرات استعمال مشروب کنجانیدند امروز بواسطه وضع قوانین جزائی در اغلبی از ممالک اروپا نادرچه موفق بشدید استعمال مسکرات شده.

بعد از جنگ ۱۹۱۴-۱۸ دول روسیه امریک ترکیه که البته اثرات مشروبات را در روح سلحشوری اردوهای خود احساس نمودند استعمال مسکرات را بطور قطعی قدغن و در حال حاضر ورود تهیه کردن مشروبات و مواد (الکلی) بغیر از آنچه برای صنایع و معالجه لازمست جداً منع کردند در ایران در سنوات اخیر استعمال این سم شروع پیدا کرده و متأسفانه برای جلوگیری از توسعه آن فکر عملی اظهار نشده و چنانچه به «باری بهر جهت» بگذرد در آئین زدبکی ضرر های اخلاقی و اقتصادی متوجه جامعه ضعیف البنیه ایران خواهد گردید

بنابر مقدمات فوق طرح قانون ذیل را بمقام محترم مجلس شورای ملی تقدیم و تصویب آنرا تمنی مینمایم
ماده اول استعمال و وارد ساختن مشروبات (الکلی) بغیر از آنچه در مواد ۳ تا ۶ ذکر شده است قانوناً ممنوع و بهیچکس اعم از اتباع خارجه یا داخله اجازه داده نمیشود مشروبات مذکور را برای فروش از خارج وارد سازد
۲- مشروبات مذکور در ماده (۱) عبارتست از اقسام شراب اقسام لیکر اقسام آبرتیف
۳- دواخانها مجازند با تصدیق طبیب مشروبات مذکور را برای معالجه بفروش برسانند
تبصره - هر مقدار از مشروباتی را که دواخانه ها خریداری یا از خارج وارد می کنند باید مطابق نسخه طبیب دیلمه حاذاق بوده و در آخر هر سال صورت ریز مشروبات سالانه را تقدیم مجلس حفظ الصحه دولتی بنمایند
۴- د کترها مکلفند در نسخه هائی که برای خریداری مشروبات بمرضی میدهند مرض و اسم آن مشروبی که برای

دفع آن لازمست توضیح دهند و نسخه های مذکور را بطرحه ایستی که در تبصره (۲) نوشته شده است دواخانها برای مجلسین حفظ الصحه دولتی ارسال میدارند.
۵- مجلس حفظ الصحه دولتی در صورتی ثانیاً يك دواخانه اجازه خریداری یا وارد کردن مشروبات را می دهد پارعیات شرایط مندرجه در تبصره (۳) و ماده (۴) مشروبات خود را بصرف رسانیده باشد.

۶- دولت صاحبان کارخانجات و صنایع که در آئین در ایران تأسیس و محتاج به استعمال مواد (الکلی) است بر طبق نظامنامه مخصوصی اجازه میدهد که برای رفع احتیاجات خود مواد مذکوره را استعمال نمایند.
۷- وزارت عدلیه قانون مجازات مخه وصی تدوین خواهد نمود که بر طبق آن متخلفینی از این قانون را مجازات نماید و این قانون را بکمیسیون عدلیه تقدیم تائیس از تصویب برای آزمایش بموقع اجرا گذارد

۸- وزارت عدلیه، داخله و مالیه هر کدام در حدود اختیارات خود مأمور اجرای این قانون میباشد.
رئیس - آقای کازرونی (اجازه)
کازرونی - بنده موافقم
رئیس - آقای میرزائی موافقم
رئیس - آقای دستغیب (اجازه)
دستغیب - موافقم
رئیس - آقای تدین (اجازه)
تدین - بنده اساساً کمال موافقت رادارم باینکه مشروبات و هیچ قسمتی از اقسام مسکرات بواسطه مضار محسوسه که دارد استعمال نشود اما باین طرح مخالفم برای اینکه طرح مضار بیشتر از منافعش است این طرح میخواهد رسمیت بدهد به استعمال مسکرات در ۱۳۴ سال قبل از این در کتاب مقدس آسمانی ما که قرآن است حکم مسکرات شراب معین شده و در تمام کتب فقهیه تمام فقها معین کرده اند ساختنش حرام فروشش حرام، خوردنش حرام حدش هم معین است که هر کس مرتکب شود مجازاتش چه چیز است مانا از می خواهم قانون وضع کنیم

مأمی خواهم تجدید نظر در قانون اساسی آسمانی کنیم من اصلاً نمی فهمم مورد ورود این مسئله در مجلس شورای ملی چیست
اگر ما واقعاً علاقمند باین قسمت هستیم باید بدولت خودمان که يك دولت اسلامی است تکیه کردیم
حکام اسلام رادرسر تاسر مملکت اسلامی اجرا کند

آقا آمریکا که برای منعم مسکرات تدبیر می دهد علتش اینست که از نقطه نظر مذهبی منع صریح نداشته است ولی وقتی که در مذهب ما ضرورتی الا اسلام ساختن و فروش و خوردن مسکرات حرامست حالا ما می خواهیم بعد از هزار و سیصد سال قانون وضع کنیم آنها در مقابل قرآن، در مقابل اسلام خیلی مضحك بنظر می آید
بعلاوه آنچه در اسلام مجوز است يك مورد است آنها هم خیلی با احتیاط، باید طیب حاذاق باشد، دوا منحصر باشد آنوقت مجاز است اما اینجاکه نوشته شده دوا فروشها مجاز باشند بر حسب دستور طبیب بفروشد سه هزار ناخوش حملی در این مملکت پیدا خواهد شد آنوقت ما از کجا اطمینان پیدا کنیم که تمام اطباء ما حاذاق هستند. بعلاوه اگر يك کارخانه هائی لازم شد برای استعمال مسکرات آنها مجاز باشند.

کارخانه مسگر یعنی چه! معنی ندارد فقط مواد الکلی ممکنست در کارخانجات استعمال شود آنها الکلیاتی که مشروب نیست دیگر در این موضوع بنده بیشتر نمیباید صحبت کنم جنبه طبیی آن باد کتر هاست علی ای حال نمی خواهم در این موضوع بحث کنم بنده اصولاً کاملاً موافقم با جلوگیری از استعمال این سم مهلك و در این هیچ تردیدی ندارم ولی تازه بیائیم قانون وضع کنیم و تجدید نظر کنیم اینرا بنده برخلاف عقیده خودم و برخلاف همه چیز میدانم باید این مسئله اصلاً مطرح نشود و بدولت تاکید شود که بوسائل ممکنه در اسرع اوقات حکم اسلامی را که در هزار و سیصد و چهل سال قبل شده است بموقع اجرا بگذارند.

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)
کازرونی - عرضی ندارم
رئیس - آقای میرزائی (اجازه)
میرزائی - موافقم
رئیس - آقای دستغیب (اجازه)
دستغیب - موافقم
رئیس - آقای تدین (اجازه)
تدین - بنده اساساً کمال موافقت رادارم باینکه مشروبات و هیچ قسمتی از اقسام مسکرات بواسطه مضار محسوسه که دارد استعمال نشود اما باین طرح مخالفم برای اینکه طرح مضار بیشتر از منافعش است این طرح میخواهد رسمیت بدهد به استعمال مسکرات در ۱۳۴ سال قبل از این در کتاب مقدس آسمانی ما که قرآن است حکم مسکرات شراب معین شده و در تمام کتب فقهیه تمام فقها معین کرده اند ساختنش حرام فروشش حرام، خوردنش حرام حدش هم معین است که هر کس مرتکب شود مجازاتش چه چیز است مانا از می خواهم قانون وضع کنیم

رئیس - آقای کازرونی (اجازه)
کازرونی - عرضی ندارم
رئیس - آقای میرزائی (اجازه)
میرزائی - موافقم (جمعی گفتند مذاکرات کافیت)
رئیس - آقایان مذاکرات را کافی میدانند؟

اتحاد - بنده اظهار نظامنامه ای دارم.
رئیس - فرمائید
اتحاد - بنده این وضعیتی که امروز در مجلس شورای ملی مشاهده می کنم تا بحال مشاهده نکردم

رئیس - اظهار را فرمائید
مدرسین - میگویم بر بهودی و نصاری کجا ممنوعست چرا نمی گذارید حرف بزنند.
اتحاد - اظهار اینست که آقای تدین اظهاراتی فرمودند که شاید بنظر بنده اشتباه بوده است اجازه بدهید بکنفر موافق کرد آقای تدین اول عنوان کردند که

هم صحبت کند بعد رای بگیرد.
رئیس - این اظهار نیست مخالف يك موافق باید حرف بزنند
رئیس - وقتی گفتند مذاکرات کافی است بنده باید رای بگیرم
سهراب نژاده - بنده مخالفم با کفایت مذاکرات.
حاج میرزا عبدالوهاب - بنده هم مخالفم.
رئیس - آقایانی که مذاکرات را کافی میدانند قیام فرمایند (عده قیام نمودند)
رئیس - تصویب نشد
آقای کازرونی (اجازه)
کازرونی - عرضی ندارم
رئیس - آقای میرزائی
میرزائی - این قسمت را که آقای تدین فرمودند بنده در قسمت خودم نمی توانم قبول کنم برای اینکه واضح است مشروبات را اداره مالیه علناً باندول می کنند و اجازه فروش میدهد بنده عرض نمیکنم که حتماً این لایحه تصویب شود اما عقیده دارم همینطور که فرمودند بدولت تذکر داده شود یا مواد دیگری وضع شود که کاملاً از این سم مهلك جلوگیری شود و دولت هم از این منفعت مختصر صرف نظر کند.

این مسئله حقیقتاً فساد اخلاقی در مملکت تولید کرده که بر هر کس لازمست بغوریت جلوگیری کند.
رئیس - پیشنهاد آقای فاطمی (بشرح ذیل قرائت شد)
بنده پیشنهاد می کنم این طرح از دستور امروز خارج شود و بمجلس خصوصی محول شده اگر لازم بدانند ثانیاً به مجلس بیاید.
رئیس - آقای فاطمی (اجازه)
فاطمی - بنده چون می بینم این طرح از جنبه مذاکرات مجلس خارج می شود و کم کم داخل مذاکرات علمی میشود که بمجلس اقتضا ندارد باین جهت از آقایان استدعا می کنم موافقت فرمایند از دستور امروز خارج شود بعد در جلسه خصوصی مذاکره میشود اگر در آنجا حل نشد آنوقت ثانیاً بمجلس بیابرد و مذاکره شود در اینجا مورد ندارد.
آقای سید یعقوب - بنده مخالفم
رئیس - فرمائید
آقای سید یعقوب - بنده نمی خواهم در فرمایشات آقای تدین داخل شوم چون نمی خواهم از ماده نظامنامه تخلف کنم ولی چیزی را که الان مجلس رای داد جزء دستور شود و صحبت هم در بین آمد گرچه بیاناتی که آقای تدین کردند رفع اشتباه کرد آقای تدین اول عنوان کردند که

از روی قوانین اسلامی نمی توانیم حرف بزنیم صحیح هم هست اما چون این مسئله در بین آمده بعد از مطرح واقع شدن از دستور خارج شود مناسبست ندارد اگر آقایان صحبتی دارند در موادش صحبت کنند اما الان رای دادید در دستور باشد چه طور میتواند از دستور خارج کنید؟
فاطمی - مجلس هر وقت می تواند مطالبی را از دستور خارج کند
رئیس - رای می گیریم به پیشنهاد آقای فاطمی آقایانی که تصویب میکنند قیام فرمایند.
(اغلب نمایندگان قیام نمودند)
رئیس - تصویب شد
کازرونی - بنده در دستور عرض دارم
رئیس - فرمائید
کازرونی - بنده چنانچه عرض کردم استدعا میکنم قانون انتخابات جزء دستور شود چون تصدیق میفرمائید موافقتی مناسبت از امروز برای قانون انتخابات نیست. محل احتیاج است اگر آقایان حقیقتاً علاقه مندند انتخابات صورت خوبی بخود بگیرد بایستی مساعدت بکنند که این چند ماده قانون از مجلس بگذرد.
رئیس - آقای افشار راجع بپیشنهاد خودتان است

افشار - بنده لایحه معافیت از رومیه را از تادیه مالیات پیشنهاد کرده ام و از تصویب کمیسیون مبتکرات هم گذشته است استدعا میکنم در مجلس مطرح شود وقت مجلس را پنج دقیقه بیشتر اشغال نمی کند.
رئیس - جزء دستور نبوده باید برای بگیرد آقایانی که پیشنهاد آقای کازرونی را تصویب میکنند قیام فرمایند (اكثر برخاستند)
رئیس الوزراء - بمجلس شورای ملی آقای فیروز میرزا را بوزارت عدلیه و آقای میرزا شکرالله خان صدوری را بوزارت داخله و آقای عبداللّه خان طهماسبی را بمعاونت پارلمانی وزارت جنگ معرفی می کنم.
رئیس - آقای سلیمان میرزا اظهاری دارند.
بهار - سابقه نداشته است
رئیس - چه فرمودید؟
کازرونی - جزء دستیر نبوده است.
سلیمان میرزا - در هر حال بنده میخواستم اظهار عقیده خود را بکنم در صورتیکه مجلس نمی خواهد امروز بنده اظهار عقیده بکنم از حالا بنده اجازه میخواهم برای اول جلسه بعد قبل از دستور جلسه عقاید خود را اظهار کنم زیرا هر کبلی حق دارد اظهار عقیده خودش را در هر موضوعی آزادانه بکنند و بنده هم يك نفر وکیل هستم.

(از پشت تریبون بجای خود هودت نمودند)
کازرونی - نگذارید مذاکره شان را بکنند.
رئیس - آقایان مخالف نیستند که ایشان اظهار عقیده شان را بکنند؟
بعضی از نمایندگان - خیر
حائری زاده - سابقه نشود ایشان بفرمایند.
سلیمان میرزا - البته آقایان مسیوقند که همانطور که عرض کردم در هر امری از امور مطابق صریح قانون اساسی هر يك از وکلای می توانند آزادانه اظهار عقیده خودشان را بدون هیچ ملاحظه بکنند و بنده هم امروز در این موضوع از این حق خودم استفاده میکنم چنانچه مسیوق هستید در هر وقت و هر موقم که يك اشخاص تاریخی مصدر يك کارهائی شده اند علی الاصول تاریخچه از سابق خدمت آنها و خدمات مشعشما را که برای وطنشان کرده اند و سوابق احوال آنها معروض افکار عامه بگذارند تا اینکه مردم مبدلوار شوند که در آئین هم این اشخاص تاریخی کما فی السابقی برای مملکتشان خدمت بی پایان خواهند کرد.

بنده بنابر این اصول امروز میخواهم این وظیفه را انجام بدهم.
چون يك نفر شخص تاریخی که تاریخ مشعشما در آزادی مملکت ما دارد امروز هضو کابینه میشود مطابق قانون استخدام سابقه خدمت و دوسه اعمال اشخاص را از اول مشروطیت شروع میکنند.
این شخصی که فعلاً مورد بحث بنده خواهد بود شاهزاده فیروز میرزا هستند شاهزاده فیروز میرزا شخصی هستند که در هر ورق از تاریخ آزادی و مشروطیت يك صفحه برجسته و يك تاریخ عالی بر ضد مشروطیت دارند.
قیام و اقدام بر علیه آزادی و مشروطیت کرده اند.
باچه دلیل؟ با دلیل یادگار های دوره اول مشروطیت.
دوره اولی که این مجلس بعد از کشتار ها و بعد از زدو خوردها افتتاح یافت اشخاصی که در آن دوره وکیل بوده اند اگر متوجه بشوند و قدری تفکر فرمایند سابقه ایشان را در آن دوره بخوبی در نظر می آورند.
افسوس که به کمک هم عقیده های حضرت والا از باشگاه بمجلس حمله شد و بعد از توپ بسته شدن مجلس اوراق و اسناد تاریخی آزمون را بردند والا در دفتر مجلس از مذاکرات دوره اول یادگار

بنده بنابر این اصول امروز میخواهم این وظیفه را انجام بدهم.
چون يك نفر شخص تاریخی که تاریخ مشعشما در آزادی مملکت ما دارد امروز هضو کابینه میشود مطابق قانون استخدام سابقه خدمت و دوسه اعمال اشخاص را از اول مشروطیت شروع میکنند.
این شخصی که فعلاً مورد بحث بنده خواهد بود شاهزاده فیروز میرزا هستند شاهزاده فیروز میرزا شخصی هستند که در هر ورق از تاریخ آزادی و مشروطیت يك صفحه برجسته و يك تاریخ عالی بر ضد مشروطیت دارند.
قیام و اقدام بر علیه آزادی و مشروطیت کرده اند.
باچه دلیل؟ با دلیل یادگار های دوره اول مشروطیت.
دوره اولی که این مجلس بعد از کشتار ها و بعد از زدو خوردها افتتاح یافت اشخاصی که در آن دوره وکیل بوده اند اگر متوجه بشوند و قدری تفکر فرمایند سابقه ایشان را در آن دوره بخوبی در نظر می آورند.
افسوس که به کمک هم عقیده های حضرت والا از باشگاه بمجلس حمله شد و بعد از توپ بسته شدن مجلس اوراق و اسناد تاریخی آزمون را بردند والا در دفتر مجلس از مذاکرات دوره اول یادگار

های بسیار عالی از ایشان بودند در دوسیه که راجع بتاریخچه احوال ایشان میخواندیم بیان کنیم فقط بجز هائی میپردازیم که اظهار من الشمس و از حد شیاع هم گذشته است .

اعمال خصوصی و اعمالی که کاملاً معروف نشده است آنها را می توانم بیان کنم و زیرا اسناد آن دوره بغارت رفته است .

از آن جمله حکومت کرمان ایشان است که اشخاصی که در دوره اول مشروطیت بودند کاملاً مسبوق هستند .

اینکه عرض کردم بر علیه آزادی قیام و اقدام کرده اند اگر چه تاریخچه حکومت کرمان ایشان در روزنامه ها و دوسیه اعمال ایشان را در مذاکرات دوره اول مجلس بنظر بیآورند خواهند دید که حق با من است زیرا ایشان در آن تاریخ به اصطلاح یکی از روزنامه ها گل سرسبد خانواده قاجاریه و حاکم کرمان بودند . در موقع حکومت کرمانشان قانون انتخابات اعلام شد و بنا شد که انتخابات بکنند . . .

رئیس الوزراء چون صورت استیضاح است (صدای زنگ رئیس)

رئیس الوزراء - چون استیضاح را دارد بایستی قبلاً به هیات دولت اطلاع داده باشند .

(همه بین نمایندگان)

رئیس - می فرمائید مجلس را تعطیل کنیم!!!

جمعی از نمایندگان - تنفس (در این موقع جلسه تعطیل و پس از سرجمع ساعت مجدداً تشکیل گردید)

رئیس - شاهزاده سلیمان میرزا (اجازه)

سلیمان میرزا - در لحظه قبل که بنده میخواستیم صحبت کنیم آقایان یاد آوری میکردند که در مجلس سابقه ندارد و بعد بانهایت لطف و مرحمت خودشان اجازه دادند که بنده صحبت بکنم و بعد بانهایت تعجب اکثریت مصائبی شدند .

فاطمی - هیچ چه چیزی نبود .

سلیمان میرزا - بله همینطور است اکثریت مصائبی شدو یک مباحثه کرد در حال بنده کاری بان ندارم و یک صحبت را شروع کرده ام حق دارم (چنانچه هر و کلبی حق دارد به آزادی تمام اظهار عقیده بکنند) صحبت خود را مطابق قانون اساسی بایستی تمام کنم و هیچ اکثریتی هم نمی تواند مرا مانع بشود از اینکه حرف خود را بزنم و سابقه هم ندارد که در وسط نطق کسی رای بدهند که مطلب دیگری مطرح بشود .

ممدک چنانکه قبلاً در خارج هم عرض کردم امروز آمده ام اظهار عقیده بکنم

و به سوجه طرف دارهای هوی داد و بی داد که از طرف مخالفین هم عقیده بنده شد نیستیم و بانهایت آرامی میخوانم انشاء و غلیظه مش و طبت و وظیفه یک نفر و کلبی را که در اظهار عقیده خودش آزاد است انجام بدهد برای اینکه کاملاً اثبات کنم که می خواهم اظهار عقیده نمودم و بکنم و هیچ منظوری ندارم غیر از اینکه بتاریخچه آزادی را بگویم چون یک نفر آزادیخواه هستم که از ۲۰ سال قبل تابعال کار کرده ام در هر حال اگر هم آقایان میل ندارند که امروز عرض بکنم و استماع فرمایند قانون مجلس اجازه می دهد که در اول هر جلسه بنده داخل در این صحبت بشوم بتاریخچه بر این باورم و اینکه کسی هیچ حقی ندارد که وسط نطق کسی جلو بگیرد بنده حرفی ندارم و از حالا اجازه میخوانم که برای جلسه آتی به مطالب خودم از همانجائی که باقی مانده شروع کنم .

رئیس - خوب پیشنهاد راجع به قانون انتخابات قرائت میشود .

(شرح ذیل قرائت شد)

اصلاحات بعضی از مواد قانون انتخابات را که طبع و نشر شده است مخبر کمیسیون مسترد داشته و مواد ذیل را که در ضمن مواد مندرجه مندرج است بحکم اختصار و ضرورت تقدیم و تقاضا مینماید مطرح شود مواد: ۸۰-۸۱-۸۲-۸۳-۸۴-۸۵-۸۶-۸۷-۸۸-۸۹-۹۰-۹۱-۹۲-۹۳-۹۴-۹۵-۹۶-۹۷-۹۸-۹۹-۱۰۰-۱۰۱-۱۰۲-۱۰۳-۱۰۴-۱۰۵-۱۰۶-۱۰۷-۱۰۸-۱۰۹-۱۱۰-۱۱۱-۱۱۲-۱۱۳-۱۱۴-۱۱۵-۱۱۶-۱۱۷-۱۱۸-۱۱۹-۱۲۰-۱۲۱-۱۲۲-۱۲۳-۱۲۴-۱۲۵-۱۲۶-۱۲۷-۱۲۸-۱۲۹-۱۳۰-۱۳۱-۱۳۲-۱۳۳-۱۳۴-۱۳۵-۱۳۶-۱۳۷-۱۳۸-۱۳۹-۱۴۰-۱۴۱-۱۴۲-۱۴۳-۱۴۴-۱۴۵-۱۴۶-۱۴۷-۱۴۸-۱۴۹-۱۵۰-۱۵۱-۱۵۲-۱۵۳-۱۵۴-۱۵۵-۱۵۶-۱۵۷-۱۵۸-۱۵۹-۱۶۰-۱۶۱-۱۶۲-۱۶۳-۱۶۴-۱۶۵-۱۶۶-۱۶۷-۱۶۸-۱۶۹-۱۷۰-۱۷۱-۱۷۲-۱۷۳-۱۷۴-۱۷۵-۱۷۶-۱۷۷-۱۷۸-۱۷۹-۱۸۰-۱۸۱-۱۸۲-۱۸۳-۱۸۴-۱۸۵-۱۸۶-۱۸۷-۱۸۸-۱۸۹-۱۹۰-۱۹۱-۱۹۲-۱۹۳-۱۹۴-۱۹۵-۱۹۶-۱۹۷-۱۹۸-۱۹۹-۲۰۰-۲۰۱-۲۰۲-۲۰۳-۲۰۴-۲۰۵-۲۰۶-۲۰۷-۲۰۸-۲۰۹-۲۱۰-۲۱۱-۲۱۲-۲۱۳-۲۱۴-۲۱۵-۲۱۶-۲۱۷-۲۱۸-۲۱۹-۲۲۰-۲۲۱-۲۲۲-۲۲۳-۲۲۴-۲۲۵-۲۲۶-۲۲۷-۲۲۸-۲۲۹-۲۳۰-۲۳۱-۲۳۲-۲۳۳-۲۳۴-۲۳۵-۲۳۶-۲۳۷-۲۳۸-۲۳۹-۲۴۰-۲۴۱-۲۴۲-۲۴۳-۲۴۴-۲۴۵-۲۴۶-۲۴۷-۲۴۸-۲۴۹-۲۵۰-۲۵۱-۲۵۲-۲۵۳-۲۵۴-۲۵۵-۲۵۶-۲۵۷-۲۵۸-۲۵۹-۲۶۰-۲۶۱-۲۶۲-۲۶۳-۲۶۴-۲۶۵-۲۶۶-۲۶۷-۲۶۸-۲۶۹-۲۷۰-۲۷۱-۲۷۲-۲۷۳-۲۷۴-۲۷۵-۲۷۶-۲۷۷-۲۷۸-۲۷۹-۲۸۰-۲۸۱-۲۸۲-۲۸۳-۲۸۴-۲۸۵-۲۸۶-۲۸۷-۲۸۸-۲۸۹-۲۹۰-۲۹۱-۲۹۲-۲۹۳-۲۹۴-۲۹۵-۲۹۶-۲۹۷-۲۹۸-۲۹۹-۳۰۰-۳۰۱-۳۰۲-۳۰۳-۳۰۴-۳۰۵-۳۰۶-۳۰۷-۳۰۸-۳۰۹-۳۱۰-۳۱۱-۳۱۲-۳۱۳-۳۱۴-۳۱۵-۳۱۶-۳۱۷-۳۱۸-۳۱۹-۳۲۰-۳۲۱-۳۲۲-۳۲۳-۳۲۴-۳۲۵-۳۲۶-۳۲۷-۳۲۸-۳۲۹-۳۳۰-۳۳۱-۳۳۲-۳۳۳-۳۳۴-۳۳۵-۳۳۶-۳۳۷-۳۳۸-۳۳۹-۳۴۰-۳۴۱-۳۴۲-۳۴۳-۳۴۴-۳۴۵-۳۴۶-۳۴۷-۳۴۸-۳۴۹-۳۵۰-۳۵۱-۳۵۲-۳۵۳-۳۵۴-۳۵۵-۳۵۶-۳۵۷-۳۵۸-۳۵۹-۳۶۰-۳۶۱-۳۶۲-۳۶۳-۳۶۴-۳۶۵-۳۶۶-۳۶۷-۳۶۸-۳۶۹-۳۷۰-۳۷۱-۳۷۲-۳۷۳-۳۷۴-۳۷۵-۳۷۶-۳۷۷-۳۷۸-۳۷۹-۳۸۰-۳۸۱-۳۸۲-۳۸۳-۳۸۴-۳۸۵-۳۸۶-۳۸۷-۳۸۸-۳۸۹-۳۹۰-۳۹۱-۳۹۲-۳۹۳-۳۹۴-۳۹۵-۳۹۶-۳۹۷-۳۹۸-۳۹۹-۴۰۰-۴۰۱-۴۰۲-۴۰۳-۴۰۴-۴۰۵-۴۰۶-۴۰۷-۴۰۸-۴۰۹-۴۱۰-۴۱۱-۴۱۲-۴۱۳-۴۱۴-۴۱۵-۴۱۶-۴۱۷-۴۱۸-۴۱۹-۴۲۰-۴۲۱-۴۲۲-۴۲۳-۴۲۴-۴۲۵-۴۲۶-۴۲۷-۴۲۸-۴۲۹-۴۳۰-۴۳۱-۴۳۲-۴۳۳-۴۳۴-۴۳۵-۴۳۶-۴۳۷-۴۳۸-۴۳۹-۴۴۰-۴۴۱-۴۴۲-۴۴۳-۴۴۴-۴۴۵-۴۴۶-۴۴۷-۴۴۸-۴۴۹-۴۵۰-۴۵۱-۴۵۲-۴۵۳-۴۵۴-۴۵۵-۴۵۶-۴۵۷-۴۵۸-۴۵۹-۴۶۰-۴۶۱-۴۶۲-۴۶۳-۴۶۴-۴۶۵-۴۶۶-۴۶۷-۴۶۸-۴۶۹-۴۷۰-۴۷۱-۴۷۲-۴۷۳-۴۷۴-۴۷۵-۴۷۶-۴۷۷-۴۷۸-۴۷۹-۴۸۰-۴۸۱-۴۸۲-۴۸۳-۴۸۴-۴۸۵-۴۸۶-۴۸۷-۴۸۸-۴۸۹-۴۹۰-۴۹۱-۴۹۲-۴۹۳-۴۹۴-۴۹۵-۴۹۶-۴۹۷-۴۹۸-۴۹۹-۵۰۰-۵۰۱-۵۰۲-۵۰۳-۵۰۴-۵۰۵-۵۰۶-۵۰۷-۵۰۸-۵۰۹-۵۱۰-۵۱۱-۵۱۲-۵۱۳-۵۱۴-۵۱۵-۵۱۶-۵۱۷-۵۱۸-۵۱۹-۵۲۰-۵۲۱-۵۲۲-۵۲۳-۵۲۴-۵۲۵-۵۲۶-۵۲۷-۵۲۸-۵۲۹-۵۳۰-۵۳۱-۵۳۲-۵۳۳-۵۳۴-۵۳۵-۵۳۶-۵۳۷-۵۳۸-۵۳۹-۵۴۰-۵۴۱-۵۴۲-۵۴۳-۵۴۴-۵۴۵-۵۴۶-۵۴۷-۵۴۸-۵۴۹-۵۵۰-۵۵۱-۵۵۲-۵۵۳-۵۵۴-۵۵۵-۵۵۶-۵۵۷-۵۵۸-۵۵۹-۵۶۰-۵۶۱-۵۶۲-۵۶۳-۵۶۴-۵۶۵-۵۶۶-۵۶۷-۵۶۸-۵۶۹-۵۷۰-۵۷۱-۵۷۲-۵۷۳-۵۷۴-۵۷۵-۵۷۶-۵۷۷-۵۷۸-۵۷۹-۵۸۰-۵۸۱-۵۸۲-۵۸۳-۵۸۴-۵۸۵-۵۸۶-۵۸۷-۵۸۸-۵۸۹-۵۹۰-۵۹۱-۵۹۲-۵۹۳-۵۹۴-۵۹۵-۵۹۶-۵۹۷-۵۹۸-۵۹۹-۶۰۰-۶۰۱-۶۰۲-۶۰۳-۶۰۴-۶۰۵-۶۰۶-۶۰۷-۶۰۸-۶۰۹-۶۱۰-۶۱۱-۶۱۲-۶۱۳-۶۱۴-۶۱۵-۶۱۶-۶۱۷-۶۱۸-۶۱۹-۶۲۰-۶۲۱-۶۲۲-۶۲۳-۶۲۴-۶۲۵-۶۲۶-۶۲۷-۶۲۸-۶۲۹-۶۳۰-۶۳۱-۶۳۲-۶۳۳-۶۳۴-۶۳۵-۶۳۶-۶۳۷-۶۳۸-۶۳۹-۶۴۰-۶۴۱-۶۴۲-۶۴۳-۶۴۴-۶۴۵-۶۴۶-۶۴۷-۶۴۸-۶۴۹-۶۵۰-۶۵۱-۶۵۲-۶۵۳-۶۵۴-۶۵۵-۶۵۶-۶۵۷-۶۵۸-۶۵۹-۶۶۰-۶۶۱-۶۶۲-۶۶۳-۶۶۴-۶۶۵-۶۶۶-۶۶۷-۶۶۸-۶۶۹-۶۷۰-۶۷۱-۶۷۲-۶۷۳-۶۷۴-۶۷۵-۶۷۶-۶۷۷-۶۷۸-۶۷۹-۶۸۰-۶۸۱-۶۸۲-۶۸۳-۶۸۴-۶۸۵-۶۸۶-۶۸۷-۶۸۸-۶۸۹-۶۹۰-۶۹۱-۶۹۲-۶۹۳-۶۹۴-۶۹۵-۶۹۶-۶۹۷-۶۹۸-۶۹۹-۷۰۰-۷۰۱-۷۰۲-۷۰۳-۷۰۴-۷۰۵-۷۰۶-۷۰۷-۷۰۸-۷۰۹-۷۱۰-۷۱۱-۷۱۲-۷۱۳-۷۱۴-۷۱۵-۷۱۶-۷۱۷-۷۱۸-۷۱۹-۷۲۰-۷۲۱-۷۲۲-۷۲۳-۷۲۴-۷۲۵-۷۲۶-۷۲۷-۷۲۸-۷۲۹-۷۳۰-۷۳۱-۷۳۲-۷۳۳-۷۳۴-۷۳۵-۷۳۶-۷۳۷-۷۳۸-۷۳۹-۷۴۰-۷۴۱-۷۴۲-۷۴۳-۷۴۴-۷۴۵-۷۴۶-۷۴۷-۷۴۸-۷۴۹-۷۵۰-۷۵۱-۷۵۲-۷۵۳-۷۵۴-۷۵۵-۷۵۶-۷۵۷-۷۵۸-۷۵۹-۷۶۰-۷۶۱-۷۶۲-۷۶۳-۷۶۴-۷۶۵-۷۶۶-۷۶۷-۷۶۸-۷۶۹-۷۷۰-۷۷۱-۷۷۲-۷۷۳-۷۷۴-۷۷۵-۷۷۶-۷۷۷-۷۷۸-۷۷۹-۷۸۰-۷۸۱-۷۸۲-۷۸۳-۷۸۴-۷۸۵-۷۸۶-۷۸۷-۷۸۸-۷۸۹-۷۹۰-۷۹۱-۷۹۲-۷۹۳-۷۹۴-۷۹۵-۷۹۶-۷۹۷-۷۹۸-۷۹۹-۸۰۰-۸۰۱-۸۰۲-۸۰۳-۸۰۴-۸۰۵-۸۰۶-۸۰۷-۸۰۸-۸۰۹-۸۱۰-۸۱۱-۸۱۲-۸۱۳-۸۱۴-۸۱۵-۸۱۶-۸۱۷-۸۱۸-۸۱۹-۸۲۰-۸۲۱-۸۲۲-۸۲۳-۸۲۴-۸۲۵-۸۲۶-۸۲۷-۸۲۸-۸۲۹-۸۳۰-۸۳۱-۸۳۲-۸۳۳-۸۳۴-۸۳۵-۸۳۶-۸۳۷-۸۳۸-۸۳۹-۸۴۰-۸۴۱-۸۴۲-۸۴۳-۸۴۴-۸۴۵-۸۴۶-۸۴۷-۸۴۸-۸۴۹-۸۵۰-۸۵۱-۸۵۲-۸۵۳-۸۵۴-۸۵۵-۸۵۶-۸۵۷-۸۵۸-۸۵۹-۸۶۰-۸۶۱-۸۶۲-۸۶۳-۸۶۴-۸۶۵-۸۶۶-۸۶۷-۸۶۸-۸۶۹-۸۷۰-۸۷۱-۸۷۲-۸۷۳-۸۷۴-۸۷۵-۸۷۶-۸۷۷-۸۷۸-۸۷۹-۸۸۰-۸۸۱-۸۸۲-۸۸۳-۸۸۴-۸۸۵-۸۸۶-۸۸۷-۸۸۸-۸۸۹-۸۹۰-۸۹۱-۸۹۲-۸۹۳-۸۹۴-۸۹۵-۸۹۶-۸۹۷-۸۹۸-۸۹۹-۹۰۰-۹۰۱-۹۰۲-۹۰۳-۹۰۴-۹۰۵-۹۰۶-۹۰۷-۹۰۸-۹۰۹-۹۱۰-۹۱۱-۹۱۲-۹۱۳-۹۱۴-۹۱۵-۹۱۶-۹۱۷-۹۱۸-۹۱۹-۹۲۰-۹۲۱-۹۲۲-۹۲۳-۹۲۴-۹۲۵-۹۲۶-۹۲۷-۹۲۸-۹۲۹-۹۳۰-۹۳۱-۹۳۲-۹۳۳-۹۳۴-۹۳۵-۹۳۶-۹۳۷-۹۳۸-۹۳۹-۹۴۰-۹۴۱-۹۴۲-۹۴۳-۹۴۴-۹۴۵-۹۴۶-۹۴۷-۹۴۸-۹۴۹-۹۵۰-۹۵۱-۹۵۲-۹۵۳-۹۵۴-۹۵۵-۹۵۶-۹۵۷-۹۵۸-۹۵۹-۹۶۰-۹۶۱-۹۶۲-۹۶۳-۹۶۴-۹۶۵-۹۶۶-۹۶۷-۹۶۸-۹۶۹-۹۷۰-۹۷۱-۹۷۲-۹۷۳-۹۷۴-۹۷۵-۹۷۶-۹۷۷-۹۷۸-۹۷۹-۹۸۰-۹۸۱-۹۸۲-۹۸۳-۹۸۴-۹۸۵-۹۸۶-۹۸۷-۹۸۸-۹۸۹-۹۹۰-۹۹۱-۹۹۲-۹۹۳-۹۹۴-۹۹۵-۹۹۶-۹۹۷-۹۹۸-۹۹۹-۱۰۰۰-۱۰۰۱-۱۰۰۲-۱۰۰۳-۱۰۰۴-۱۰۰۵-۱۰۰۶-۱۰۰۷-۱۰۰۸-۱۰۰۹-۱۰۱۰-۱۰۱۱-۱۰۱۲-۱۰۱۳-۱۰۱۴-۱۰۱۵-۱۰۱۶-۱۰۱۷-۱۰۱۸-۱۰۱۹-۱۰۲۰-۱۰۲۱-۱۰۲۲-۱۰۲۳-۱۰۲۴-۱۰۲۵-۱۰۲۶-۱۰۲۷-۱۰۲۸-۱۰۲۹-۱۰۳۰-۱۰۳۱-۱۰۳۲-۱۰۳۳-۱۰۳۴-۱۰۳۵-۱۰۳۶-۱۰۳۷-۱۰۳۸-۱۰۳۹-۱۰۴۰-۱۰۴۱-۱۰۴۲-۱۰۴۳-۱۰۴۴-۱۰۴۵-۱۰۴۶-۱۰۴۷-۱۰۴۸-۱۰۴۹-۱۰۵۰-۱۰۵۱-۱۰۵۲-۱۰۵۳-۱۰۵۴-۱۰۵۵-۱۰۵۶-۱۰۵۷-۱۰۵۸-۱۰۵۹-۱۰۶۰-۱۰۶۱-۱۰۶۲-۱۰۶۳-۱۰۶۴-۱۰۶۵-۱۰۶۶-۱۰۶۷-۱۰۶۸-۱۰۶۹-۱۰۷۰-۱۰۷۱-۱۰۷۲-۱۰۷۳-۱۰۷۴-۱۰۷۵-۱۰۷۶-۱۰۷۷-۱۰۷۸-۱۰۷۹-۱۰۸۰-۱۰۸۱-۱۰۸۲-۱۰۸۳-۱۰۸۴-۱۰۸۵-۱۰۸۶-۱۰۸۷-۱۰۸۸-۱۰۸۹-۱۰۹۰-۱۰۹۱-۱۰۹۲-۱۰۹۳-۱۰۹۴-۱۰۹۵-۱۰۹۶-۱۰۹۷-۱۰۹۸-۱۰۹۹-۱۱۰۰-۱۱۰۱-۱۱۰۲-۱۱۰۳-۱۱۰۴-۱۱۰۵-۱۱۰۶-۱۱۰۷-۱۱۰۸-۱۱۰۹-۱۱۱۰-۱۱۱۱-۱۱۱۲-۱۱۱۳-۱۱۱۴-۱۱۱۵-۱۱۱۶-۱۱۱۷-۱۱۱۸-۱۱۱۹-۱۱۲۰-۱۱۲۱-۱۱۲۲-۱۱۲۳-۱۱۲۴-۱۱۲۵-۱۱۲۶-۱۱۲۷-۱۱۲۸-۱۱۲۹-۱۱۳۰-۱۱۳۱-۱۱۳۲-۱۱۳۳-۱۱۳۴-۱۱۳۵-۱۱۳۶-۱۱۳۷-۱۱۳۸-۱۱۳۹-۱۱۴۰-۱۱۴۱-۱۱۴۲-۱۱۴۳-۱۱۴۴-۱۱۴۵-۱۱۴۶-۱۱۴۷-۱۱۴۸-۱۱۴۹-۱۱۵۰-۱۱۵۱-۱۱۵۲-۱۱۵۳-۱۱۵۴-۱۱۵۵-۱۱۵۶-۱۱۵۷-۱۱۵۸-۱۱۵۹-۱۱۶۰-۱۱۶۱-۱۱۶۲-۱۱۶۳-۱۱۶۴-۱۱۶۵-۱۱۶۶-۱۱۶۷-۱۱۶۸-۱۱۶۹-۱۱۷۰-۱۱۷۱-۱۱۷۲-۱۱۷۳-۱۱۷۴-۱۱۷۵-۱۱۷۶-۱۱۷۷-۱۱۷۸-۱۱۷۹-۱۱۸۰-۱۱۸۱-۱۱۸۲-۱۱۸۳-۱۱۸۴-۱۱۸۵-۱۱۸۶-۱۱۸۷-۱۱۸۸-۱۱۸۹-۱۱۹۰-۱۱۹۱-۱۱۹۲-۱۱۹۳-۱۱۹۴-۱۱۹۵-۱۱۹۶-۱۱۹۷-۱۱۹۸-۱۱۹۹-۱۲۰۰-۱۲۰۱-۱۲۰۲-۱۲۰۳-۱۲۰۴-۱۲۰۵-۱۲۰۶-۱۲۰۷-۱۲۰۸-۱۲۰۹-۱۲۱۰-۱۲۱۱-۱۲۱۲-۱۲۱۳-۱۲۱۴-۱۲۱۵-۱۲۱۶-۱۲۱۷-۱۲۱۸-۱۲۱۹-۱۲۲۰-۱۲۲۱-۱۲۲۲-۱۲۲۳-۱۲۲۴-۱۲۲۵-۱۲۲۶-۱۲۲۷-۱۲۲۸-۱۲۲۹-۱۲۳۰-۱۲۳۱-۱۲۳۲-۱۲۳۳-۱۲۳۴-۱۲۳۵-۱۲۳۶-۱۲۳۷-۱۲۳۸-۱۲۳۹-۱۲۴۰-۱۲۴۱-۱۲۴۲-۱۲۴۳-۱۲۴۴-۱۲۴۵-۱۲۴۶-۱۲۴۷-۱۲۴۸-۱۲۴۹-۱۲۵۰-۱۲۵۱-۱۲۵۲-۱۲۵۳-۱۲۵۴-۱۲۵۵-۱۲۵۶-۱۲۵۷-۱۲۵۸-۱۲۵۹-۱۲۶۰-۱۲۶۱-۱۲۶۲-۱۲۶۳-۱۲۶۴-۱۲۶۵-۱۲۶۶-۱۲۶۷-۱۲۶۸-۱۲۶۹-۱۲۷۰-۱۲۷۱-۱۲۷۲-۱۲۷۳-۱۲۷۴-۱۲۷۵-۱۲۷۶-۱۲۷۷-۱۲۷۸-۱۲۷۹-۱۲۸۰-۱۲۸۱-۱۲۸۲-۱۲۸۳-۱۲۸۴-۱۲۸۵-۱۲۸۶-۱۲۸۷-۱۲۸۸-۱۲۸۹-۱۲۹۰-۱۲۹۱-۱۲۹۲-۱۲۹۳-۱۲۹۴-۱۲۹۵-۱۲۹۶-۱۲۹۷-۱۲۹۸-۱۲۹۹-۱۳۰۰-۱۳۰۱-۱۳۰۲-۱۳۰۳-۱۳۰۴-۱۳۰۵-۱۳۰۶-۱۳۰۷-۱۳۰۸-۱۳۰۹-۱۳۱۰-۱۳۱۱-۱۳۱۲-۱۳۱۳-۱۳۱۴-۱۳۱۵-۱۳۱۶-۱۳۱۷-۱۳۱۸-۱۳۱۹-۱۳۲۰-۱۳۲۱-۱۳۲۲-۱۳۲۳-۱۳۲۴-۱۳۲۵-۱۳۲۶-۱۳۲۷-۱۳۲۸-۱۳۲۹-۱۳۳۰-۱۳۳۱-۱۳۳۲-۱۳۳۳-۱۳۳۴-۱۳۳۵-۱۳۳۶-۱۳۳۷-۱۳۳۸-۱۳۳۹-۱۳۴۰-۱۳۴۱-۱۳۴۲-۱۳۴۳-۱۳۴۴-۱۳۴۵-۱۳۴۶-۱۳۴۷-۱۳۴۸-۱۳۴۹-۱۳۵۰-۱۳۵۱-۱۳۵۲-۱۳۵۳-۱۳۵۴-۱۳۵۵-۱۳۵۶-۱۳۵۷-۱۳۵۸-۱۳۵۹-۱۳۶۰-۱۳۶۱-۱۳۶۲-۱۳۶۳-۱۳۶۴-۱۳۶۵-۱۳۶۶-۱۳۶۷-۱۳۶۸-۱۳۶۹-۱۳۷۰-۱۳۷۱-۱۳۷۲-۱۳۷۳-۱۳۷۴-۱۳۷۵-۱۳۷۶-۱۳۷۷-۱۳۷۸-۱۳۷۹-۱۳۸۰-۱۳۸۱-۱۳۸۲-۱۳۸۳-۱۳۸۴-۱۳۸۵-۱۳۸۶-۱۳۸۷-۱۳۸۸-۱۳۸۹-۱۳۹۰-۱۳۹۱-۱۳۹۲-۱۳۹۳-۱۳۹۴-۱۳۹۵-۱۳۹۶-۱۳۹۷-۱۳۹۸-۱۳۹۹-۱۴۰۰-۱۴۰۱-۱۴۰۲-۱۴۰۳-۱۴۰۴-۱۴۰۵-۱۴۰۶-۱۴۰۷-۱۴۰۸-۱۴۰۹-۱۴۱۰-۱۴۱۱-۱۴۱۲-۱۴۱۳-۱۴۱۴-۱۴۱۵-۱۴۱۶-۱۴۱۷-۱۴۱۸-۱۴۱۹-۱۴۲۰-۱۴۲۱-۱۴۲۲-۱۴۲۳-۱۴۲۴-۱۴۲۵-۱۴۲۶-۱۴۲۷-۱۴۲۸-۱۴۲۹-۱۴۳۰-۱۴۳۱-۱۴۳۲-۱۴۳۳-۱۴۳۴-۱۴۳۵-۱۴۳۶-۱۴۳۷-۱۴۳۸-۱۴۳۹-۱۴۴۰-۱۴۴۱-۱۴۴۲-۱۴۴۳-۱۴۴۴-۱۴۴۵-۱۴۴۶-۱۴۴۷-۱۴۴۸-۱۴۴۹-۱۴۵۰-۱۴۵۱-۱۴۵۲-۱۴۵۳-۱۴۵۴-۱۴۵۵-۱۴۵۶-۱۴۵۷-۱۴۵۸-۱۴۵۹-۱۴۶۰-۱۴۶۱-۱۴۶۲-۱۴۶۳-۱۴۶۴-۱۴۶۵-۱۴۶۶-۱۴۶۷-۱۴۶۸-۱۴۶۹-۱۴۷۰-۱۴۷۱-۱۴۷۲-۱۴۷۳-۱۴۷۴-۱۴۷۵-۱۴۷۶-۱۴۷۷-۱۴۷۸-۱۴۷۹-۱۴۸۰-۱۴۸۱-۱۴۸۲-۱۴۸۳-۱۴۸۴-۱۴۸۵-۱۴۸۶-۱۴۸۷-۱۴۸۸-۱۴۸۹-۱۴۹۰-۱۴۹۱-۱۴۹۲-۱۴۹۳-۱۴۹۴-۱۴۹۵-۱۴۹۶-۱۴۹۷-۱۴۹۸-۱۴۹۹-۱۵۰۰-۱۵۰۱-۱۵۰۲-۱۵۰۳-۱۵۰۴-۱۵۰۵-۱۵۰۶-۱۵۰۷-۱۵۰۸-۱۵۰۹-۱۵۱۰-۱۵۱۱-۱۵۱۲-۱۵۱۳-۱۵۱۴-۱۵۱۵-۱۵۱۶-۱۵۱۷-۱۵۱۸-۱۵۱۹-۱۵۲۰-۱۵۲۱-۱۵۲۲-۱۵۲۳-۱۵۲۴-۱۵۲۵-

رئیس - آقای اخگر
 اخگر - بنده مخالفم برای اینکه مسؤول قرار دادن انجمن نظار که هیچ وظیفه ندارند فقط يك انتخاب ملی است که از طرف افراد میشود در مقابل انتخابات هیچ موضوع ندارد و شاید موافق میل انجمن نظار هم نباشد.
 آنها که مأمور مخصوصی همراه خودشان ندارند آنها که نمی توانند همراه صندوقها راه بیفتند و بولایات بروند باین جهت آنها نمی توانند مسئله مسئولیت را قبول کنند حالا آمدم انجمن نظار را مسؤول گرفتیم شاید حکومت وقت در کار احلال کند یا مأمورینی که همراه صندوق میروند در امر انتخابات اخلال کنند چه طور میشود گفت انجمن نظار که در مرکز شهر یا يك قصبه هست مسؤول باشد بنابراین بنده باین کلمه مخالفم.
 رئیس - آقای کازرونی
 کازرونی - بنده نمیدانم آقای اخگر مسؤولیت را چه طور بیش خودشان تعبیر کردند اگر معنای مسؤولیت اینست که هر وقت در حوزه مسؤولیت يك کسی کارهای حق بایشان است اما ما مسؤولیت را که ذکر کرده ایم این معنی را که مقصود ایشان است اراده نمی کنیم.
 مثلا بکنفرانم مسؤول حوزه حکومت خودش است این معنایش این نیست که اگر یکی در حوزه حکومتی او زدنی کرد حاکم را بیاوریم دستش را ببریم. ایشان میفرمایند نیاستی نوشت که انجمن نظار مسؤولند پس مباشر عمل و متصدی عمل کی است و اجرای این قوانین بدست کی باید بشود؟ کی باید نظارت در صحت و سقم جریان انتخابات بکند؟ هر کسی که مسؤول است این امورات بعهده او است.
 حالا اگر آقا می فرمودند اگر نظار برخلاف مسؤولیت رفتار کردند چه میکنند این يك موضوع علیحده است و ممکن بود بنده هم گوش بدهم ولی بنده گمان نمیکنم مورد داشته باشد که مسؤولیت را از نظار برداریم و بگوئیم نظار هم مسؤول نیستند جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.
 اتحاد کافی نیست
 رئیس - آقای اتحاد
 (اجازه)
 اتحاد - بنده هم با کلمه مسؤولیت مخالفم.
 رئیس - رای می گیریم بکفایت مذاکرات آقایانی که مذاکرات را کافی می دانند قیام فرمایند.
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس - معلوم میشود کافی است رای

می گیریم بماده یازدهم آقایانی که ...
 سلیمان میرزا - بنده تقاضای تجزیه می کنم.
 رئیس - چطور تجزیه کنیم.
 سلیمان میرزا این ماده از اول تا اینجا یک مطلب را می رساند که بنده با آن موافقم و قسمت دومش را بنده مخالفم. تقاضای تجزیه می کنم.
 در این ماده می نویسد: انجمنهای نظارت هر حوزه انتخابیه در تحت نظارت حاکم محل متصدی و مسؤول صحت جریان انتخابات آن حوزه خواهند بود و انجمنهای مزبور غیر قابل تغییر و انحلال می باشند.
 تا اینجا را بنده موافقم و يك مرتبه تقاضای رای می کنم و از اینجا به بعد که انتخابات را بیل حکومت واگذار میکند و عبارتهای مبهم دارد بنده مخالفم برای اینکه در هر موقعی حکومت می تواند انتخابات را تعطیل کند.
 در این ماده می نویسد مگر در موردی که اسباب تعطیل یا تعویق جریان انتخابات واقع گردند و معین نیست که چه وقت انجمن اسباب تعطیل و تعویق انتخابات می گردد یا اینکه عضو علی البدل هم دارد. بازمی نویسد در این صورت حاکم محل مراتب را با دلائل کافی بوزارت داخله اطلاع داده پس از صدور امر وزارت داخله اقدام بتجدید انتخابات انجمن نظارت مینماید. اما اگر این استثنای اینجا رای بدهیم مثل اینست که مسؤولیت را از گردن انجمن نظار برداشته ایم فقط میل و اراده حاکم را در انتخابات دخیل فرار داده ایم و هر وقت موافق میلش شد انجمن را انتخاب می کند و هر وقت موافق میلش نشد انجمن را تعطیل می کند و تقاضای تجدید انجمن می کند. اینست که بنده تقاضای تجزیه می کنم.
 مغیر - بنده با تجزیه نمودن مخالف نیستم البته تقاضای تجزیه کردن آزاد است ولی برای اینکه نماینده محترم قانع شوند عرض می کنم که در بادی نظر ممکن است بطوری که میفرمایند این اشتباه یا سوء تفاهم و سوء ظن حاصل شود اما در عمل اینطور نیست.
 برای اینکه خود حضرت والاد را کمیسیونها و شعبات دیده اند که مکرر جریان انتخابات مطابق میل نظر واقع نشده است و غالباً دیده شده است چون جریان انتخابات مطابق میل نظر نبوده است خود نظار باعث تعطیل و تعویق انتخابات شده اند.
 دوسیه این امر در مجلس خیلی زیاد است ممکن است مراجعه فرمائید و اگر واقف مطمئن بودیم که هیئتهای نظار اشخاصی هستند که تمام این دقایق را مراعات میکنند و اشخاصی نیستند که مطابق شواهد خود رفتار کنند البته حق با آقا بود ولی البته هیئت نظار هم جزء بشر هستند و همینطور که ما دست حاکم را در انتخابات باز

بگذاریم زیرا همانطور که عرض کردم مکرر نظار در يك انتخابات صحتی سوسه گذاشته و آنرا خراب کرده اند و يك دوسیه را برای اینکه مخالف میلشان بوده نموده اند باین جهت حدودی برای نظاری که حقیقه از روی حقیقت رفتار نخواهند کرد معین کرده ایم و ما اینجا اختیار را بجا کم نداده ایم و اگر اختیار با حاکم بود باز حق با آقا بود بلکه در اینجا نظریات وزارت داخله را دخیل قرار داده ایم و بالاخره برای حاکم هم يك قیودی قرار گذارده ایم که اگر هیئت نظار نخواستند بوظایف خودشان عمل کنند و غرض شخصی بخرج دادند حاکم قضا را بوزارت داخله اطلاع میدهد و دلائل کافی خودش را هم راپرت میدهد پس از آنکه تحقیق شد که نظار باعث بطلان یا تعویق انتخابات هستند آنوقت وزارت داخله امر بتعطیل انتخابات میدهد و بحاکم اجازه می دهد که نظار تجدید شوند و اینکه حضرت والا فرمودند چندین اگر دارد و آنها هم کش دار است. خیر. اینطور نیست. آنها باعث استحکام کار است و يك قیودی است که بدست حاکم زده شده است. لذا بنده موافق نیستم که بکلی نظار را آزاد بگذاریم و دست حاکم را کاملاً ببندیم زیرا دیده شده است که گاهی نظار هم تخطی می کنند مطلقاً اگر میل بتجزیه داشته باشند تجزیه می کنیم.
 رئیس - این ماده تجزیه می شود ولی يك پیشنهادی هم از آقای اخگر رسیده است.
 اخگر - استرداد می کنم.
 رئیس - رای می گیریم بقسمت اول ماده یازدهم تا لفظ مگر آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند.
 (اغلب قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد. رای گرفته می شود بقسمت دوم از مگر آخر ماده آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند.
 (اکثر برخاستند)
 رئیس - تصویب شد. رای می گیریم به مجموع دو قسمت آقایانی که تصویب می کنند قیام فرمایند.
 (غالب نمایندگان قیام نمودند)
 رئیس - تصویب شد. ماده بیست و يك. (اینطور خوانده شد)
 ماده (۲۱) همینکه انجمن مرکزی تشکیل گردید و انجمنهای فرعی را معین نمود اعلامی مرتب نموده و بمناسبت اهمیت محل از پنج روزالی یا نوزده روز قبل از شروع بانقلاب توسط مأمورین حکومت اعلان مزبور در تمام حوزه انتخابیه در یکروز معین اشاعه میدهد. اعلان مزبور مطالب ذیل را حاوی خواهد بود.
 اول - محل انعقاد انجمن و اوقاتی که

برای دادن تعرفه و اخذ رای معین میشود دوم - شرایط انتخاب کنندگان و انتخاب شوندگان.
 سوم - ترتیب گرفتن تعرفه و دادن رای با توضیح این نکته که گرفتن تعرفه و دادن رای در يك مجلس به عمل میاید و رای دهندگان باید قبل از ورود بانجمن رای خود را روی کاغذ سفید بی نشان نوشته حاضر داشته باشد.
 چهارم - عده نمایندگان که باید انتخاب شوند.
 رئیس - آقای اخگر
 اخگر - موافقم.
 رئیس - آقای کازرونی
 کازرونی - بنده هم موافقم.
 رئیس - آقای رضوی
 رضوی - این قسمتی که در اینجا نوشته است در يك روز معین این بعقیده بنده اسباب زحمت میشود و بعقیده بنده باید در ظرف سه روز معین نوشته شود.
 رئیس - آقای اخگر
 اخگر - این اشکالی ندارد ممکن است اعلاناتی که چاپ میکنند بمأمورین بنویسند که در فلان روز معین فرستاده می شود و در فلان روز معین این اعلان را انتشار بدهند.
 رئیس - آقای سلیمان میرزا
 سلیمان میرزا - بنده هم مخالفم با اینکه در يك روز معین باشد و لافلا باید در بیشتر از يك روز باشد برای اینکه با این ترتیب در مملکتی که هنوز احصایه و سچل احوال کاملاً معین نیست از برای آقایانیکه رعیت زیاد دارند خیلی بوقع است که دوست نفر رعیت را بیاورند در طهران و پنج حوزه انتخابیه ببرند در این حوزه بگویند اسم من مشهدی حسینقلی است و تعرفه بگیرد و رای بدهد و از سنگلیج او را ببرند بچال میدان و در آنجا بگویند اسم من مشهدی حسنقلی است و در يك روز معین این مردم بدبخت را بپنج شش جابریند آنوقت دوست نفر هزار رای بدهند تقشیش هم که در کار نیست.
 حالا اگر اوراق هويت و سچل احوال در دست اشخاص بود باز ممکن بود که گفت مشهدی حسینقلی يك جا می رود رای میدهد ولی هنوز در مملکت ما این قسمتها مرتب نشده است و این ترتیب و این رای برای ملاکین و اشخاصی که رعایای بدبخت را همیشه صدمه میزند بسیار مفید است زیرا از بابت خرج هم برای آنها صرفه جوئی شده است و اگر سابقاً ملاکین رعایا را از دعات شهر می آوردند پنج شش روز از آنها پذیرائی میکردند و يك آش و ولومی برایشان تهیه میکردند که يك مرتبه آنها

بروند تعرفه بگیرند و يك مرتبه هم بروند رای بدهند.
 از این بعد دیگر بر حمت این ماده راحت شده اند و يك صرفه جوئی هم از برای آقایان ملاکین و اشخاصی که مردود رعایا شان را مجبور بر ای دادن کردند و میکنند و خواهند کرد شده است و تا تحصیل اجباری در این مملکت نباشد و سچل احوال و سایر قوانین اجرا نشود بدبخت رعایا را برای ضرر خودشان از آنها استفاده میکنند و از برای تجزیه کردن شمشیری که بگردن خود آرزوها وارد خواهد آمد آنها را میزند که رای بدهند که خودشان با زور می کنند آنها سوار شوند پس در این ماده چندین صرفه جوئی شده است اول اینکه بنظر راننده حوزه های انتخابیه میتوان مصرف کرد دوم اینکه باین بدبختها آتش و بلو که بدهند و صرفه جوئی بشود لهذا بنده خاتمه انتخابات را برای اشخاصی که ملاک نیستند میخوانم و در آنجا در مجلس يك نفر غیر ملاک هم نخبه ای دیدیم.
 سلیمان میرزا - حضرت والا عباس میرزا که آرزویشان این است - البته باید ملاکین رعایای بدبخت را آلت استفاده خودشان بکنند.
 بعضی از نمایندگان - شما آلت میکنید.
 سلیمان میرزا - بعد از بنده اجازه بگیرد و صحبت کند. اکثریت هوچی هم چیز تازه ایست.
 يك نفر از نمایندگان - سابقه دارد سلیمان میرزا اجازه بدهید بنده حرفهایم را بزنم و بعد اجازه بگیرم و پنج ساعت هم بگوئید انشاءالله.
 خدا انشاءالله نادانی را زیاد کند تا مای مردم را بچسبیم و پول های آنها را بیاوریم اینجا مصرف کنیم و وکیل بشویم و هی قوانینی بصره خودمان وضع کنیم و آن بدبخت مردم را صدمه بزنیه این دعا ها را هم خدا انشاءالله مستجاب میکند مردم هم هر وقت فهمیدند مستجاب نخواهد شد.
 بنابراین بدبخت مردمی که در مرکز و شهرها نیستند رعایایی که هیچ سواد ندارند و هیچ چیز ندیده اند خیر خوب و چماتق ارباب و ارباب خدای روی زمین برای آنها شده است و در این ۲۰ سال هم هیچ نتیجه نرسیده اند تقصیر هم با خودشان بوده است.
 زیرا انوائسته اند از حکومت ملی استفاده کنند بدبختها هم تقصیر ندارند زیرا موقع استفاده هم از برای آنها داده نشده این مجلس که باید پشتیبان آنها باشد باز بواسطه نادانی خود آنها بر ضرر آنها تمام شده است.
 یعنی آنها اشخاصی که به آنها تندی

میکردند همان اشخاص انتخاب میشوند و می آیند اینجا شاید دوم مرتبه يك همچو مواد بگذرد.
 بنابراین دیگر هیچوقت امید انتخاب شدن انفرغیر مالک باشد نباید داشت و انشاءالله عباس میرزا هم آنوقت مستجاب خواهد شد.
 این است که بنده با این ماده از دو نظر مخالفم.
 اول از نظر اینکه چون سچل احوال نیست ملاکین خوب میتوانند رعایای بدبخت را مصرف کنند دیگر اینکه اسباب زحمت آنها بشوند.
 رئیس - آقای کازرونی
 کازرونی - باز هم اسم رنجبر و زحمت کش بیچاره آمد بیدان باز هم جامی های رنجبر بدبخت بنای مبارزه و مذاکره را گذاشتند این رنجبر هادایه های مهربانتر از مادر نمی خواهند زیرا کاملاً آشنا شده اند و می دانند که چه خبر است یکی از این بود که این مسئله کاملاً بوضوح پیوست و دیگر جای اینکه کسی بخواد چیزی به مردم حالی کند باقی نمانده است کاملاً فهمیدند که این همه اظهاراتی که از اول تا آخر شد برای چه این همه که گفتند رنجبر بدبخت این رنجبرها را الان بروید حالشان را ببرید بیدیه بینم چه کاره هستند؟ اگر در آن قوانینی که بر علیه این رنجبرها وضع شده است این حرارتها در آنجا ابراز میشود اسباب آسایش برای آنها در آن قوانینی فراهم میشود من هم تصدیق می کردم.
 اما برعکس در موقع انتخابات می گویند ای رنجبر بدبخت ای بیچاره می خواهند بیاورند آلت کنند بلی منم تصدیق میکنم تا چند سال دیگر این بیچاره مردم آلت هستند ما هم خیلی فکر کردیم که بلکه وجود اینها را از حالت آلی بیرون کنیم بالاخره دیدیم ممکن نیست سابق معمول بود این ها می آمد تعرفه میکردند و تعرفه ها انبوه میشد آنوقت یامی فروختند یا تسلیم میکردند یا نهائی که میخواستند تعرفه بخرند و وکیل بشوند یا پول به آنها می دادند یا فقط البته اگر پول می دادند بهتر از نطق بود بواسطه اینکه دوباره هم می خواستند اینها را آلت کنند.
 در هر صورت تعرفه اینها را از شان می گرفتند.
 اما امروز اگر کسی رفت (یعنی با این پیشنهادی که شده الان مطرح است) در انجمن نظار و تعرفه گرفت دیگر فرجه باقی نمیگذارد که برینش تهدید یا تطمیعش کنند رای مغفی هم هست رست است ممکن است آنها را آلت کرده و اینجا آورد باشند.

اما اینجا که میخواند رای مغفی بدهد آزاد است پولش را از خارج گرفته حالا مینویسد یا نمی نویسد و هر حال آزاد است.
 در هر صورت اگر ما طرفدار این رنجبرها هستیم نباید راضی شویم که چندین روز اینها سفیل رسر گردان بشوند و وجود آلی آنها را بکار ببندازند.
 میفرمایند ممکن است در يك روز چند جا برینشان و آلتشان بکنند.
 بنده عرض میکنم حالا ممکن است اینکار بکنند همینطور هم شد و بعد هم خواهد شد و هیچ چاهم مانوانستیم جلو گیری کنیم.
 اگر میفرمایند در گذشته هم چیزی نشده است البته آقا خودشان منکر نیستند که در گذشته هم در همه جا اتفاق افتاده اگر میفرمایند این ماده کاملاً این مسئله را تأمین نمیکند و من يك پیشنهادی دارم که این مسئله کاملاً تأمین میکند ما هم موافقت می کنیم.
 جمعی از نمایندگان - مذاکرات کافی است.
 رئیس - مذاکرات کافی است.
 (اظهار شد - بلی)
 رئیس - پیشنهادات قرائت میشود.
 (شرح ذیل قرائت شد)
 پیشنهاد آقای رضوی
 بنده پیشنهاد میکنم عوض يك روز معین در ظرف سه روز معین نوشته شود.
 رئیس - آقای رضوی
 رضوی - توضیحش را دادم.
 مغیر - سه روز باشد ضرری ندارد بنده هم از طرف کمیسیون قبول میکنم.
 پیشنهاد اخگر
 بنده پیشنهاد میکنم شرط دادن تعرفه بانقلاب کنندگان منوط به داشتن ورقه هويت باشد.
 مغیر - این پیشنهاد بعقیده بنده عملی نیست.
 رئیس - آقای اخگر
 (اجازه)
 اخگر - مقصود بنده از دادن این پیش نهادمذاکره در اصل موضوع بود و الا بنده می دانم قبل از اینکه تعرفه هويت در تمام ایران منتشر شده باشد این مسئله عملی نیست.
 ولی البته ما قانون را برای همیشه می نویسیم فقط اختلاف نظری که در اینجا بود که بعضی آقایان اظهار کردند اشخاصی که می آیند برای ورقه تعرفه اگر اینها در همانروز بیایند رای بدهند معطل می شوند و اسباب زحمتشان می شود.
 میخواستم عرض کنم که این در صورت بیشتر ندارد یا قبل از جریان قانون سچل

احوال است یا بعد از آن.
 البته آن قسمتی که قبل از جریان قانون سچل احوال است از آن قسمتی که بعد از جریان قانون سچل احوال است خیلی کمتر است و بعد از اجرای قانون سچل احوال هر کس ورقه هويت خواهد داشت ورقه هويت خود را ارائه می دهد و موافق آن تعرفه میگیرد.
 ولی قبل از آنهم بایستی این نکته را متوجه بود که اگر بروند يك نفر رعیت را از يك جائی برای گرفتن تعرفه بیاورند و يك ماه برای رای دادن معطلش کنند. آیا این را در يك مدت بیشتری بهتر می شود از این حوزه بآن حوزه بروم مصرف کرد یا اینکه در يك روز؟
 اگر تصور می فرمایند در صورتیکه در يك روز تعرفه بدهند و در همانروز هم رای بگیرند ممکن است اینها را در چند جا ببرند.
 پس بطریق اولی ممکن است در ظرف يك ماه چندین ولایت هم آنها را ببرند و بعقیده بنده آنچه چیزی که بهتر است همین است که همانجا بیکه تعرفه بگیرند همانجا هم رای بدهند.
 مغیر - در مسئله هويت که فرمودند شاید در آینده که قانون سچل احوال در تمام مملکت جریان پیدا کرد این مقصود حاصل شود و شاید هم انجمن محتاج نباشد تعرفه بدهد.
 خود آنورقه هويت که دست او هست در حکم تعرفه ضبط می شود و رای خودش را می دهد.
 ولی حالا چون این قانون در تمام مملکت اجرا نشده اگر بخواهیم اسم ورقه هويت را ببریم این بهانه می شود برای نظار که بيك عده اشخاصی که آنها را مخالف خودشان می دانند تعرفه نمی دهند.
 رئیس - رای می گیریم بقابل توجه بودن پیشنهاد آقای اخگر آقایانیکه قابل توجه می دانند قیام فرمایند.
 (عده قبلی قیام نمودند)
 رئیس - قابل توجه نشد.
 پیشنهاد آقای کازرونی
 بنده پیشنهاد میکنم نوشته در ۳ روز متوالی معین ...
 رئیس - بفرمائید.
 کازرونی - این سه روز را اول پیشنهاد کردند و بنده از این جهت پیشنهاد کردم که سه روز متوالی باشد زیرا ممکن است سه روز غیر متوالی باشد.
 مغیر - هر دو یکی است بنده هم قبول میکنم.
 پیشنهاد آقای عدلی
 بنده پیشنهاد میکنم عبارت بمناسبت اهمیت محل از روزالی حذف شود.
 رئیس - بفرمائید

عدلی-بنده بالبنکه عضو کمیسیون
هستم ولی بدبختانه وقتی که این ماده تنظیم
شده است در کمیسیون حاضر نبودم و می-
خواستم يك توضیحی در این خصوص از
آقای مخبر بخواهم وقت نشد و حالاً بوسیله
این پیشنهاد عرض میکنم .

اصل این قضیه این است که آقای
تقی زاده يك پیشنهادی دادند که يك ترتیبی
شود که انتخابات در تمام مملکت در يك
روز معینی شروع شود پیشنهاد ایشان آمده
کمیسیون و در آنجا قابل توجه شد و در
مقابل او این ماده تنظیم شد این دو امر
بنظر بنده آمد اولاً اینست که عبارت این
ماده قدری گنگ است و مفهوم حقوقی را
نمیرساند زیرا میگوید (بمناسبت اهمیت
محل از پنجره روز الی یازده روز قبل از
شروع بانقلاب متوسط مأمورین حکومت
اعلان مزبور را در تمام حوزه انتخابیه در
يك روز معین اشاعه میدهد) اگر مقصود
اینست که پنجره روز پیش از انتخاب اعلان
بدهند در این صورت در يك روز معین
نمیرشود زیرا يكجا یازده روز طول دارد
يكجا پنجره روز اگر مقصود اینست که اعلان
را یازده روز قبل حاضر کنند در این
صورت باز در يك روز معین انتخاب نمیشود
آئین وقت بنویسند در يكجا پنجره روز
يكجا سه روز در بعضی جاها ده روز و در
بعضی نقاط یازده روز پس اگر مقصود
اینست بنده استدعا میکنم در همه جا یازده
روز قرار بدهند که در همه جای مملکت
یازده روز پس از نشر اعلان شروع به
انتخابات کنند در همه جای مملکت در يك
روز شروع شود اگر مقصود غیر از این
است بفرمایند .

مخبر- آن قسمتی که مربوط به پیشنهاد
آقای تقی زاده است که انتخابات در تمام
مملکت در يك روز شروع شود در تبصره
ماده ۴ این نظریه پیش بینی شده است
که میگوید در تمام حوزه های انتخابیه
باید انتخابات در زمان واحد شروع شود
و يك چیز تازه نیست البته بعضی جاها حوزه اش
خیلی وسیع و بزرگ است برای اینکه باهالی
اطلاع داده شود که انتخابات در فلان روز
شروع خواهد شد یازده روز قبل از آن
روزی که معین میکنند اعلان منتشر می-
کنند و این اعلانات را منتها در سه روز یا
پنجره روز منتشر می کنند اگر حوزه انتخابیه
کوچکتر است و وسعتش کمتر است در
ظرف پنجره روز قبل در هر صورت این مدت
را برای اطلاع مردم ما معین کردیم اگر
حوزه وسیع است یازده روز از روز نشر
اعلان تا روز شروع بانقلابات فاصله خواهد
بود و اگر حوزه کوچک است مثل دوامین
و خوار پنجره روز فاصله قرار داده ایم برای
اینکه مکرر دیده شده که امروز اعلان
میگردند و فردا انتخابات را شروع می-
کردند برای چه ؟

برای اینکه آن نقاطی را که میل
دارند بآنجا تعرفه بدهند و آن نقاطی را
که میل ندارند تعرفه ندهند و آنها محروم
بمانند در قانون انتخابات سابق و در این
قانون و در هر قانونی که شما بنویسید
مجبورید بین نشر اعلان انتخابات تا روز شروع
بانقلابات يك فاصله قائل شوید ما این فاصله
را از پنجره روز الی یازده روز قائل شدیم
اگر وسعتش کم است پنجره روز و اگر
وسعتش زیاد است یازده روز و این
اشکالی ندارد .

عدلی- بنده استرداد میکنم
رئیس- پیشنهاد آقای شریعت زاده
شریعت زاده- بنده هم استرداد
می کنم .
پیشنهاد آقای تقی زاده - پیشنهاد
میکم تبصره باین مضمون علاوه شود .
دوات ورقه رائی طبع نموده و آنها را در
صورتی که مجبور بهمر وزارت داخله و
حکومت محل و انجمن نظار باشد بانعرفه
بدست انتخاب کنندگان بدهند که هر کس
دارای سواد باشد فی المجلس رأی خود را
روی همان ورقه رأی نوشته و بصندوق
ببندازد و اگر سواد ندارد ورقه بی نشان را
که رأی خود را روی آن نوشته بورقه رأی
رسمی چاپی باسنجاق وصل کرده بصندوق
ببندازد و در اوراق چاپی که در صندوق
ها انداخته شده وهم آنها که استعمال نشده
باید بعد از اتمام انتخاب بوزارت داخله عودت
داده شود .

رئیس- بفرمایند
تقی زاده - این اصلاحاتی را که کرده
اند هر کدام برای جلوگیری از يك
دسیسه بانقلاب یا بی نظمی است مثلاً وقتی
که می گویند اعضاء انجمن نظار عضو علی
البدلی داشته باشد برای اینست که اگر
يكی ناخوش شد یا عمداً یا عمدتاً عضو دیگری
بجای او بیاید و بالاخره هر اصلاحی از برای
جلو گیری از يك بی نظمی و بی ترتیبی است .
کمان می کنم یکی از بزرگترین خلللهائی
که دردم انتخابات هست و شکایاتی که
تولید می شود .

از این جهت است که این ورقه های
بی نشان را در صندوق می اندازند این
کاغذهای سفید در همه دکانها هست و
می فروشند و هر کسی بجای يك کس دیگر
میتواند ورقه بنویسد اعضا هم که ندارد و
يكی از خللهای بزرگ انتخابات دزدیدن
صندوق انتخابات است یا برداشتن اوراق
و اوراق دیگر بجای آنها گذاشتن یا آتش
زدن صندوق و بعضی ترتیبات دیگر که
آقایان میدانند و این ترتیبی که بنده پیشنهاد
کردم جلوگیری از بعضی معایب می کند
یعنی دولت يك ورقه رأی رسمی چاپی می کند
و مهر وزارت داخله و حکومت محلی و مهر
انجمن را در آن ورقه می زند و بدست انتخاب
کنندگان می دهد اگر همه مردم سواد

داشتند می گفتیم که روی همان ورقه رأی
خودشان را بنویسند ولی برای اشخاصی
که سواد نداشته باشند در روی آن ورقه
بی نشان رأی خودشان را بنویسند و با خود
بیاورند آنوقت آن ورقه را با ورقه چاپی
که ورقه انتخابات با سنجاق متصل کنند
مثل تمبر ها ورقه بی نشان را رویش بچسبانند
و در صندوق ببندازند

آنوقت آن اندازه ورقه رأی که
بولايات فرستاده شده عددش در وزارت
داخله محفوظ است باید وزارت
داخله از انجمن محلی آن ده هزار ورقه
تعرفه ای که داده است بخواهد اگر سه هزار
یا چهار هزار ورقه در صندوق ریخته شده
آنها را با آن اندازه که زیاد مانده تمام
را برگردانند بر مرکز در این صورت راه
تقلب مسدود می شود و کسی نمی تواند
بگوید که از آن اوراق چاپی هم ممکن است
حکومت محل یا انجمن نظار بردارند و
دوباره بنویسند و ببندازند در صندوق و
و این پیشنهاد بعقیده بنده عملی و ساده است
منتها عباراتش مفصل است ولی عملش خیلی
آسان است و ممکن است فی المجلس انجام شود
رئیس- آقای حائری زاده
(اجازه)

حائری زاده - این پیشنهاد آقای
تقی زاده برای اینکه آراء عمومی تحت
نظر دولت واقع شود کاملاً پیشنهاد خوبی
است برای اینکه امروزه بخواهش بابتهدید
یا بتطمیع اگر يك ورقه را دست من دادند
که ببندازم در صندوق اختیار دارم که آن
را عوض کنم و يك ورقه بی نشان دیگری
مطابق نظر خودم رأی خودم را رویش
بنویسم و آن ورقه را که بتهدید یا بتطمیع
بمن داده اند باطل کنم
ولی اگر بنا باشد اوراق منحصر باشد
باوراقی که دولت چاپ میکند ممکن است
شب بیایند رأی را بنویسند روی آن ورقه
چاپی بدهند بمن در این صورت من باید یا
از رأی دادن صرف نظر کنم و آن ورقه را
دور ببندازم و یا باید اطاعت کرده باشم
این فرمایش آقای حائری زاده برای جلوگیری از تقلب
مردم مفید است

ولی جلوگیری از تهدید و بتطمیع که از
طرف مأمورین دولت میشود نخواهد کرد
بلکه يکراهی هم برای آنها باز میکند که
آراء مردم را تقویت کنند و تحت نظر
خودشان بیاورند
در صورتی که ما کاملاً مخالف این عقیده
هستیم و میل داریم که انتخابات بکمال آزادی
جریان پیدا کند .

رئیس- رأی میگیریم پیشنهاد آقای
تقی زاده آقایانی که موافقند قیام فرمایند
(عده قلیلی قیام نمودند)
رئیس- قابل توجه نشد .
ماده بیست و يك مجدداً قرائت میشود
رأی میگیریم .

(بشرح ذیل قرائت شد)
ماده ۲۱ (بجای ماده ۲۱ قانون سابق)
همینکه انجمن مرکزی تشکیل گردید و
انجمنهای فرعی را معین نمود اعلان مرتب
نموده و بمناسبت هفت مجل از پنجره روز الی
یازده روز قبل از شروع بانقلاب متوسط
مأمورین حکومت اعلان مزبور را در تمام
حوزه انتخابیه در سه روز متوالی معین اشاعه
میدهد اعلان مزبور مطالب ذیل را حاوی
خواهد بود .

اول - مجل انعقاد انجمن و اوقاتی
که برای دادن تعرفه و اخذ رأی معین
میشود .
دوم - شرایط انتخاب کنندگان و
انتخاب شوندگان .

سوم - ترتیب گرفتن تعرفه و دادن
رأی یا توضیح این نکته که گرفتن
تعرفه در يك مجلس بعمل میاید و رأی
دهندگان باید قبل از ورود بانجمن رأی
خود را روی کاغذ سفید بی نشان نوشته
حاضر داشته باشد .

چهارم - عده نمایندگان که باید
انتخاب شوند .

رئیس - رأی میگیریم باین ماده
آقایانیکه موافقند قیام فرمایید .

(اغلب قیام نمودند)
رئیس- تصویب شد . پیشنهاد شده است
جلسه ختم شود .

جمعی از نمایندگان- صحیح است .
رئیس- جلسه آینه روز سه شنبه دستور
بقیه قانون انتخابات بعد راپرت کمیسیون
مالیه راجع بمعافیت اتومبیل کارخانه کبریت
سازی آذربایجان از پرداخت حقوق گمرکی
بعد خبر کمیسیون بودجه راجع باستخدام
يك نفر مهندس امریکائی برای ریاست طرق
و شوارع .

اگر مطلب دیگری دارید پیش نهاد
کنید .

آقای آقا سید یعقوب .
(اجازه)

آقا سید یعقوب - اولاً راجع بمسئله
امریکائی بنده همچون نظرم میاید که در شده
آیا این چیزی که بنده میخواهم پیش نهاد
کنم آن لایحه کمیسیون فوائد عامه است
راجع بفرامین بلد مدت که آنروز جزو
دستور بود و آقای مدرس پیشنهاد کردند
که از دستور آنروز خارج شود و خارج
شد .

حالا گویا مانعی نداشته باشد که جزو
دستور شود .

مجلس يك ربع ساعت بعد از ظهر
ختم شد

رئیس مجلس شورای ملی
حسین پیرنیا
منشی طاهری
منشی
دکتر احتشام طباطبائی